

BESLUT
2018-04-16

Klagande	NN
Det överklagade beslutet	Centrala studiestödsnämndens (CSN) beslut den 6 februari 2018
Saken	Studiestartsstöd; fråga om studietakt

Nämndens beslut

Nämnden avslår överklagandet.

Nämndens beslut får enligt 30 § lagen (2017:527) om studiestartsstöd inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om studiestartsstöd för deltidsstudier om 75 procent av heltid och uppgav att han skulle läsa 350 poäng under tiden den 15 januari – den 1 juni 2018.

CSN beviljade studiestartsstöd för deltidsstudier om 75 procent av heltid för vecka 3 – 22 år 2018, dvs. i enlighet med ansökan.

NN kom därefter in med en skrivelse från en läkare, i vilket det bland annat uppges att NN får epeleptiska anfall som förekommer hopade under en period om 5 – 10 dagar efterföljt av anfallsfria intervall på 3 – 4 veckor och att den medicinska bedömningen är att studieförmågan är nedsatt med minimum 25 procent.

CSN beslutade, den 6 februari 2018, att inte ändra sitt tidigare beslut. Som skäl till beslutet uppgav CSN att de uppgifter som NN lämnat inte påverkar beslutet.

NN överklagade beslutet och anförde bland annat följande. Han har ansökt om studiestartsstöd med en studietakt om 75 procent, men han läser på 100 procent. Han vill bli beviljas studiestartsstöd för en högre studietakt, 100 procent, med hänvisning till bifogat läkarintyg. – NN bifogade samma läkarintyg som han tidigare gett in till CSN.

CSN överlämnade ärendet med ett yttrande och upplyste om att CSN inte funnit skäl att ändra beslutet.

På nämndens begäran kom CSN därefter in med ett kompletterande yttrande, i vilket CSN i huvudsak anförde följande. NN är, under vårterminen 2018, enligt uppgift från skolan registrerad för studier om 300 poäng under 20 veckor, vilket motsvarar en studietakt om 75 procent av heltid. Han har i sitt överklagande begärt att få studiestartsstöd för heltidsstudier, det vill säga för en högre studietakt än den faktiska. Frågor i ärendet är därmed:

1. Ger studiestartsstödssystemet ett utrymme för att i vissa fall bevilja studiestartsstöd för en högre takt än den faktiska?
2. Om svaret på föregående fråga är ja, föreligger i det aktuella ärendet förutsättningar att lämna studiestartsstöd för en högre takt än den faktiska?

Studiestartsstöd lämnas under högst motsvarande 50 heltidsveckor och det saknas helt möjlighet att lämna studiestartsstöd under längre tid. Inom studiemedelssystemet finns däremot viss möjlighet att lämna studiemedel under tid utöver angivna veckogränser, om det finns särskilda eller synnerliga skäl.

Den som får studiestöd för en högre takt än den faktiska förbrukar fler veckor, än den som får studiestöd som motsvarar den faktiska studietakten. Den som får studiestöd för en högre takt än faktiskt kan därför få svårt att hinna slutföra sina studier under tiden med studiestöd. Inom studiemedelssystemet lämnas en öppning genom att studiemedel i sådana fall kan lämnas för veckor utöver angivna veckogränser. Någon sådan öppning finns inte inom studiestartsstödssystemet. Det kan argumenteras för att en försämrad möjlighet att slutföra studier inom tillgänglig tid med studiestartsstöd talar emot, att studiestartsstöd bör kunna lämnas för en högre takt än den faktiska. Syftet med studiestartsstöd är dock att bidra till att rekrytera personer som annars hade valt att inte studera. Efter att under begränsad tid ha prövat på att studera med studiestartsstöd är tanken att den studerande ska kunna ta sig ut i arbetslivet, eller fortsätta studier med studiemedel. Syftet är däremot inte att den studerande alltid ska kunna slutföra sina studier under tiden med studiestartsstöd. Den som skulle få studiestartsstöd för en högre takt än faktisk skulle med andra ord förvisso förbruka sina veckor snabbare, men kan när veckorna tagit slut övergå till studiemedelssystemet för att slutföra sina studier. CSN anser därför inte att den undantagslösa veckobegränsningen inom studiestartsstödssystemet talar emot att studiestartsstöd ska kunna lämnas för en högre takt än faktisk.

Målgruppen för studiestartsstödet är arbetslösa som saknar en grundläggande eller gymnasial utbildning och regeringen konstaterade att det bland denna grupp fanns ett stort antal personer med funktionsnedsättning. CSN konstaterar att det i målgruppen därmed bör finnas ett särskilt behov av en möjlighet att kunna få studiestartsstöd för en högre takt än faktisk.

Regeringen uttalade i förarbetena till lagen om studiestartsstöd som bärande princip att regelverket för studiestartsstödet så långt som möjligt ska ansluta till bestämmelserna om studiemedel. Ett viktigt skäl till det uppgavs vara att det underlättar för studerande att övergå från studier med studiestartsstöd till studier om studiemedel. Med samma grundförutsättningar blir det enklare för den studerande att "känna igen sig" i studiemedelssystemet. På så sätt underlättas även administrationen av stödet. Regeringen uttalade vidare att studiestartsstödet, i likhet med vad som gäller för studiemedel, ska beräknas per vecka och att den kortaste tiden som studiestartsstödet kan beviljas för bör ansluta till denna bestämmelse. 12 § lagen om studiestartsstöd motsvarar därför 3 kap. 5 § studiestödslagen. 3 kap. 11 § studiestödslagen, som reglerar kopplingen mellan en viss studietakt och ett visst

studiemedelsbelopp, har dessutom givits en motsvarighet i 13 § lagen om studiestartsstöd.

CSN anser att målgruppens särskilda sammansättning samt regeringens uttalade ambition, att regelverket för studiestartsstöd så långt möjligt bör återspegla studiemedelsregelverket, talar för att nuvarande praxis kring möjligheten att lämna studiemedel för en högre takt än faktisk, bör tillämpas på motsvarande sätt på studiestartsstödsområdet.

Av praxis från ÖKS på studiemedelsområdet framgår att studiemedelssystemet ger ett utrymme att i vissa fall bevilja studiemedel med en högre takt än faktisk, när den studerande på grund av funktionshinder behöver lägga ner mer tid för sina studier än den egentliga studietakten. ÖKS har dock ansett att möjligheten inte ska omfatta studenter som, till följd av sin funktionsnedsättning, periodvis är helt eller delvis oförmögen att bedriva studier. Under sådan tid är den studerande enligt nämnden istället hänvisad till de sociala trygghetssystem som behandlas bl.a. i socialförsäkringsbalken.

Av det ingivna läkarintyget framgår att NN periodvis saknar studie- och arbetsförmåga. Det är därmed inte fråga om att NN till följd av anförda omständigheter behöver lägga ner mer tid på sina studier, än den faktiska studietakten. CSN anser att praxis från ÖKS inte lämnar utrymme att bevilja studiemedel för en högre takt än den faktiska när en student till följd av sin funktionsnedsättning, periodvis är helt eller delvis oförmögen att bedriva studier. CSN anser därför att överklagandet ska avslås.

NN har därefter kommit in med ytterligare en skrivelse, från samma läkare som undertecknat tidigare skrivelse, i vilken det anges att följande. "Efter förnyad kontakt med patient är medicinska bedömningen att patientens studieförmåga är nedsatt med 50 %. Föreslår ny bedömning i detta avseende om 2 år."

Författningsbestämmelser

I 13 § lagen (2017:527) om studiestartsstöd anger följande. Studiestartsstödet storlek bestäms i förhållande till studiernas omfattning. För studerande som inte bedriver heltidsstudier lämnas studiestartsstöd med

1. 75 procent av helt stöd vid studier på minst 75 procent men mindre än 100 procent av heltid, eller
2. 50 procent av helt stöd vid studier på minst 50 procent men mindre än 75 procent av heltid.

Av 2 kap. 2 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning framgår följande. Inom kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna beräknas 20 verksamhetspoäng för en veckas heltidsstudier eller för validering av kunskaper av motsvarande omfattning.

Nämndens bedömning

Som angetts ovan har NN beviljats studiestartsstöd för en faktisk studietakt om 75 procent av heltid under vårterminen 2018. Frågan är om NN kan beviljas studiestartsstöd för en högre takt än den faktiska.

Överklagandenämnden konstaterar att den aktuella frågan överhuvudtaget inte är författningsreglerad. Nämnden har dock tidigare ansett att det, inom ramen för *studiemedelssystemet*, funnits ett visst utrymme för att bevilja studiemedel för en högre studietakt än den faktiska. Nämndens ursprungliga avsikt med det nyss sagda var att studiemedel skulle kunna beviljas för en högre takt än den faktiska vid funktionsnedsättningar som till sin art är av sådan karaktär att vissa moment i studierna försenas. Tanken var således att nämnda möjlighet inte ska omfatta studenter som, till följd av sin funktionsnedsättning eller sjukdom, periodvis är helt eller delvis oförmögna att bedriva studier. Under en sådan tid är den studerande istället hänvisad till de sociala trygghetssystem som behandlas i bl.a. socialförsäkringsbalken. Den omständigheten att en kurs anses krävande, svår eller har en hög arbetstakt har heller inte ansetts utgöra skäl att bevilja studiemedel för en högre takt än den faktiska, se t.ex. Överklagandenämndens beslut från den 27 april 2015, dnr. 2015-00874.

När det gäller det aktuella ärendet konstaterar nämnden att möjligheten att lämnas studiestartsstöd infördes så sent som under år 2017. Någon bestämmelse om att lämnas studiestartsstöd för en högre takt än den faktiska infördes inte i samband med att lagen om studiestartsstöd antogs. Redan mot denna bakgrund, dvs. att lagstiftaren valt att inte införa ett sådant författningsstöd, finner nämnden att överklagandet ska avslås.

Hans Göran Åhgren

Cecilia Hedenström

Beslutet har fattats av Charlotte Waas, ordförande i nämnden, Hans Göran Åhgren, direktör, samt ledamöterna Anita Enocksson, vice ordförande, Ewa Gullfeldt, Sebastian Hasselström, Mikael Herjevik (ersätter Hans Eklund) samt Kristina Salenstedt Linder

Föredragande: Cecilia Hedenström

Kopia till CSN
Utbildningsdepartementet